

Årsrapport från programcensor för år 2014

Namn:	Per Tillgren, professor, Mälardalens högskola, Västerås, Sverige
Programsensor vid:	Det psykologiske fakultet och programmen: <i>Bachelorprogrammet i folkhelse og helsefremmende arbeid, Masterprogram i Helsefremmende arbeid, Materprogram Helsefremmende arbeid</i> samt <i>Mastergraden i Health Promotion</i>
Utnämnd för perioden:	september 2009 till augusti 2014
Rapporten avser:	År 2014

Allmän bakgrundsinformation

Fokus för programsensoruppdraget 2014 var det internationella mastersprogrammet "Master of Philosophy in Health Promotion" och mera specifikt det bedömningssystem som används för examination av individuella- och gruppuppgifter för tre av kursmodulerna i programmet. Uppdraget avgränsning var främst till följande fyra frågeställningar:

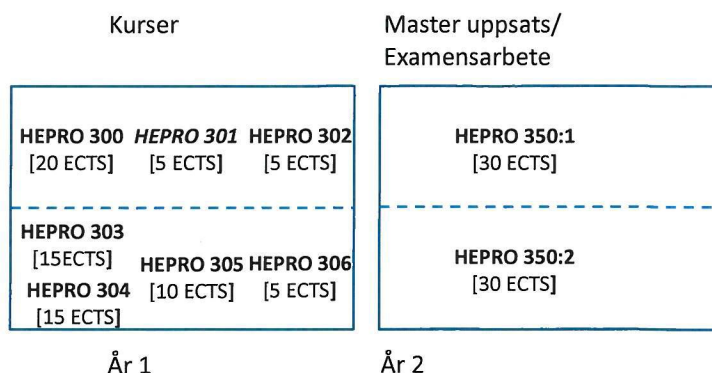
- Er de oppgavene vi gir studentene krevende nok for masternivåer?
- Gir oppgaveporteføljen i de ulike modulen et god nok grunnlag for å sette karakterer?
- Gir karaktersystemet vårt et riktig bilde av det faglige nivået?
- Er karaktergrensens (for A, B, C osv) god nok verketøy i karaktersettingen?

Ett viktig syfte med granskningen var att programsensors bedömning och eventuella synpunkter skulle kunna bidra med vägledande kunskap till den pågående planeringen av programmet inför kommande programstart och undervisning höstterminen 2014. För det ändamålet tidigarelades också årets platsbesök och genomgång av resultatet från programsensors analys till den 6 och 7 mars 2014. Merparten av tiden vid det besöket ägnades åt samtal med programansvariga för det aktuella mastersprogrammet, men också till en träff med programansvariga för Bachelorprogrammet Folkehelse og helsefremmende arbeid. Det sistnämnda samtalet belyste främst utvecklingen av det programmet som tidigare följts upp under en tre-års period. Förutom mötet i Bergen våren 2014 har det under året också skett kontakter och informationsutbyte via e-post med programansvariga och ledaren för centrets utbildningsutskott. Med denna utgångspunkt är inriktningen på 2014 års rapport resultatet från en genomgång av den aktuella utbildningen utifrån de specifika frågeställningarna för årets granskning och de samtal som ägt rum. Då det också är min sista rapport som programsensor efter nära 10 år ger jag också en avslutande reflektion kring mitt uppdrag.

Kommentarer enligt pkt I-V i anvisningarna

I. Pensum, studieopplægg og examination

Utgångspunkten för granskningen var tre av programmets inledande kurser under första året nämligen: *HEPRO300* Foundations of Health Promotion (20 ECTS), *HEPRO301* Communications and ethics (5 ECTS) och *HEPRO 302* Introduction to research and evaluation methods (5 ECTS) och dess poäng system. För att närmare placera dessa kurser i ett sammanhang beskrivs hela programmets innehåll schematiskt i figur 1.

Figur 1. Schematisk beskrivning av det internationella Mastersprogrammets kursdelar och helhet.

För en fördjupad analys av de tre kurserna gjordes ett strategiskt urval av tre inlämningsuppgifter från de tre kurserna HEPRO 300, 301 och 302 från fem studenter för respektive kurs. Baserad på tillämpade kriterier för måluppfyllelse för respektive kurs genomfördes en systematisk strukturerad innehållsanalys av moduluppgifterna från studenterna. Se bilaga 1 och 2.

Det sammantagna resultatet från den analysen visade att de tre kursernas examinationsuppgifter är mycket relevanta och väl relaterade till ämnet hälsofrämjande arbete (Health Promotion) på Mastersnivå och kurserna uppvisar också en progression och fördjupning i ämnet och utifrån det poängsystem som tillämpas. En brist i det nuvarande bedömningssystemet var att kursmålen för lärande var relaterade till att uppnå en så kallad kärnkompetens inom området Health Promotion utifrån en internationell standard och inte till fastställda lärandemål för respektive kurs. Vilket är mycket centralt för bedömning om målet med undervisningen uppnåtts.

Vad avser de tre kursmodulerna framkom från kursen *HEPRO300 Foundations of Health Promotion (20 ECTS)* att studenternas inlämnade arbeten visade på både en bredd och djup. En anledning till detta kan vara att de konkreta frågor som ställdes till studenterna i uppgiften återspeglar väl deras kurslitteratur och det material som studenterna själv samlat in. Det finns också en ansats till en kombination av ämnesfördjupning och utveckling av ett vetenskapligt skrivande. Flera studenter relaterade till föreläsarnas egna arbeten och där borde de haft ett kritiskt förhållningssätt. Vissa bedömningsproblem hade noterats till svarsuppgifter som var otydligt formulerade eller innehöll flera uppgifter som studenterna skulle besvaras. Till exempel att svaret på den ena frågan bedöms som utmärkt besvarad, men den andra bristfälligt eller saknades, eller att det fanns en motsägelse i svaren?

För kursen *HEPRO301 Communications and ethics (5 ECTS)* framkom från de granskade arbetena att studenterna utifrån sina förutsättningar på olika sätt har en förmåga att systematisera kunskap från kursen (föreläsningar, PBL-grupparbete) och utifrån egen sökt litteratur sammanställa och förmedla denna kunskap i ett skrivet dokument. Det förekommer variationer vad avser djup och kvalitet i deras arbeten som främst är relaterat till ämnet och deras förmåga att systematiskt organisera och skriva vetenskaplig text. Men uppgiften visar också på studentens förmåga till ett analytiskt förhållningssätt i en utvecklingsfas från att beskriva till att utveckla en egen analytisk förmåga. Progressionen av vetenskapligt skrivande bör kunna utvecklas i nästa kursmodul till exempel genom att visa på en kontrastering i texten. De skillnader som studenterna visar på beaktas också i den poängmodell som används för kurserna.

När det gäller den tredje kursen *302 Introduction to research and evaluation methods (5 ECTS)* är kursuppgifterna till sin karaktär mer homogen än för den tidigare nämnda kursmodulen. Detta bland annat genom att studenterna har möjlighet att svara på frågorna utifrån olika djup, innovativ ansats etc. Detta speglar också studenternas förmåga att läsa och systematisera svaren till uppgifterna. Svaren på metodansatsen (kvantitativ respektive kvalitativ) är nästa uteslutande fokuserad på metoder för datainsamling och inte på metoder för analys. Uppgiften bedöms ha hög relevans som integrerar och förbereder metodkunnandet för det kommande examensarbetet och att kritiskt kunna läsa vetenskapliga artiklar etc. Dock fanns ett begränsat fokus i de studerande arbetena på kvalitativa studier.

II. Värderingsordningen

Vad som framgått av tidigare avsnitt var granskningen denna gång inte specifikt på slutbetyg eller motsvarande utan i stället på hållbarheten och relevansen i det modulsystem och det poängssystem som tillämpades inom programmet.

III. Deltagit och diskuterat med ansvariga om kvalitetsutvecklingen i studieprogrammet

Vilket framgått av det inledande bakgrundsavsnittet har detta skett dels vid en sammankomst i Bergen den 6-7 mars 2014 och dels vid några tillfällen via e-post med berörda vid HEMIL-senteret.

IV. Eventuella förhållanden som påverkar genomförandet av programmet under den aktuella perioden

Under 2014 har det inte i programsensorns arbete framkommit några frågor eller faktorer som har betydelse för genomförandet av det aktuella programmet eller de andra två programmen som genomförs vid HEMIL-senteret.

V. Rollen och uppgiften som programsensor

Arbetet kan ses som en process i ett ömsesidigt lärande i kvalitetsutvecklingsarbetet. Detta utifrån identifierade brister, styrkor och centrala frågor som berör de tre olika utbildningsprogram som bedrivs vid senteret. Ett arbete som bedrivits i en öppen dialog mellan berörda parter och där mina framförda synpunkter har till stor del beaktats i det fortsatta interna programarbetet och därmed också satt avtryck i verksamheten. Den arbetsprocess och förhållningssätt som tillämpats har bidragit till meningsfullhet och en utveckling i programsensorrollen.

Avslutande kommentar

Årets genomgång visar att de tre granskade kursmodulerna har ett mycket relevant innehåll för ämnesområdet Health Promotion på Matersnivå och bidrar till en progression i programmet. Den grundläggande poängmodellen har fortfarande bäring men att det finns formuleringar i de specifika uppgifterna som kan vålla tolkningsproblem vid bedömning, men som är åtgärdbara. Det grundläggande problemet som framkom vid granskningen var att det saknades konkreta lärandemål som underlag för bedömning. Istället var kursuppgifterna relaterade till att studenterna skulle uppnå en så kallad kärnkompetens för att vara verksam inom det hälsofrämjande området. Detta är viktigt för såväl internationellt som nationellt inriktade program och kurser att de i program/kursupplägg följer den praxis som

under de senaste decennierna tillämpats i Europa utifrån den så kallade Bologna-modellen med konkreta och relevanta lärandemål. Det som är positivt från mötet med programansvariga är att de redan under min vistelse i Bergen påbörjades ett arbete med att utveckla lärandemål för de aktuella kurserna samt en översyn för programmet utifrån de synpunkter som hade framförts vid mötet i Bergen.

Efter ord

Då detta är min sista rapport som programsensor vid HEMIL-senteret, Psykologiska fakulteten, vill jag också föra fram två reflektioner utifrån flera års erfarenheter av mitt uppdrag åt Universitetet i Bergen. Den första reflektionen jag vill lyfta fram är att det funnits en bristfällig återkoppling från universitet på genomfört arbete. Det har saknats en systematisk återkoppling av den kunskap som programsensorernas arbete bör ha bidragit till i universitetets kvalitetsutvecklingsarbete. Det handlar främst om resultatet och lärdomarna som gjorts i kvalitetsutvecklingsarbetet på program-, fakultets- och universitetsnivå.

Programsensorernas arbete bör ses utifrån ett vidare uppdrag än granskning, platsbesök och rapportering i en årlig rapport. Det gäller också vilka avtryck och lärande det medfört i verksamheten på programnivå inom fakulteten, men också hur det påverkat och utvecklat universitetets sammantagna utbildningskvalitet. I det fallet har jag från berörd fakultet och universitet saknat en sådan återkoppling. Vilka lärdomar har programsensorernas arbete och övrigt kvalitetsutvecklingsarbete bidragit till för att utveckla utbildningens kvalitet i en excellent inriktning? En sådan återkoppling kunde ha skett på flera olika sätt till exempel att fakulteten årligen analyserade de synpunkter som framförts i programsensorernas arbete men också kortfattat redovisa övriga kvalitetssäkring insatser som vidtagits och vilka effekter det bör få i praktiken. I ett systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete kunde till exempel programsensorernas årliga rapporter inkluderas och följas över tid som underlag för en fördjupad analys för att generera kunskap som återkopplas till verksamheten och till programsensorerna genom rapporter eller vid konferenser. I detta fall har Universitetet i Bergen inte synliggjort och tagit till vara på den potential som programsensorernas arbete kan bidra till i ett samlat kvalitetsutvecklingsarbete. Det är möjligt att det skett ett sådant systematiskt arbete, men den processen och återkoppling har jag inte fått vara med och ta del av.

Den andra reflektionen jag vill lyfta fram är relaterad till granskningsuppdragets avgränsning till program och där ingående kurser. Men också till utfallet för studenterna i form av uppnådd betygsgrad eller examen. Enligt min uppfattning bör också en kvalitetsgranskning av högre utbildning även kunna relateras till samhällsnyttan och dess utfall i ett samhällsperspektiv på främst lokal, regional, nationell nivå. Detta är en viktig uppgift för all högre utbildning. Alla de tre utbildningar jag har granskat har ett tydligt fokus på befolkningens hälsa och närmare bestämt i skärningspunkten mellan ämnet psykologi och hälsofrämjande arbete (Health Promotion). Jag vill närmare exemplifiera detta utifrån ett intresseperspektiv och den enskilde studenten som söker och genomgår en akademisk utbildning och utvecklar en kompetens inom ett specifikt område. Resultatet av detta har också konsekvenser för den utbildning som universitetet och dess fakultet bedriver samt för befolkningens hälsa på samhällsnivå. Detta tänkta utfallet och dess effekter kan schematiskt beskrivas omedelbart efter det utbildningen genomförts, efter några år och på något längre sikt enligt följande modell.

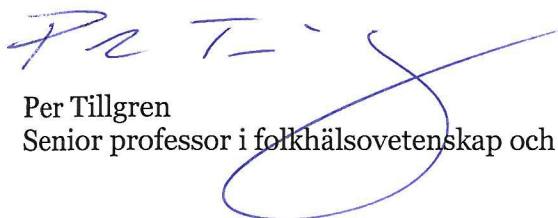

Figur 2. Det programteoretiska perspektivet på tänkbara effekter av de tre Health Promotion inriktade programmen vid HEMIL-senteret. (Modifierad figur efter Tillgren, 2014).¹

Utgångspunkten i modellen är den utbildningsinsats som studenterna genomgått och erhållit examen på grund eller avancerad nivå. Den kortsiktiga effekten av en sådan utbildning är att den leder till en relevant anställning, ett arbete. Efter några års anställning bör färdigheter ha uppnåtts för att kunna praktiskt tillämpa den kunskap som utbildningen bidragit med för att vidta olika former av insatser som stödjer, främjar och utvecklar befolkningens hälsa och som på längre sikt också bidrar till en förbättrad livskvalitet och en rättvis hälsa i befolkningen. Min kritiska fråga och slutsats är på vilket sätt bidrar utbildningen vid HEMIL-senteret till en sådan önskvärd utveckling?

Västerås 2014-02-25

Per Tillgren
Senior professor i folkhälsovetenskap och hälsofrämjande arbete

Bilagor:

1. Tillgren P. Presentation och diskussionsunderlag. Platsbesök i Bergen 6 – 7 mars 2014.
2. Tillgren P. Matris för att åskådliggöra hur studenterna redovisar/beskriver/svarar på kriteriefrågan och koppling till lärandemål/kriterier för vad arbetet ska innehålla och bedömas. Programsensorns granskning 2013 – 2014. Version 2014-03-02.

¹ Tillgren, P. (2014). Konsortiet för akademisk högskoleutbildning i Sverige, Vårmetet i Västerås, 2014.

